

man jo ogsaa indbrømmer, og den anden er de Varer, som skulle forblive her i Landet, altsaa henligge nogen Tid, inden Kjøbmanden betaler Løden, og de komme ud til Omfætning i Landet. Det gjælder altsaa kun denne anden Del af Varerne, at de kunne blive bebyrdede med unødvendige Transportomkostninger; men allerede nu er der til Transporten fra Kristianshavn indrettet Bramme med Lag over, som — det ses nu jævnlig — føre Varerne fra Pakhusene der direkte over til de Dampskibe, der f. Ex. afgaa til England. Der er ingen Tvivl om, at denne Transportmaade er langt, langt billigere end en hvilken som helst med Heste og Vogne, hvor man end vil lægge Frilagrene. Jeg skal derfor gjentagende anmode det Udvalg, der eventuelt vil blive nedsat, om med forøget Opmærksomhed at lade sin Tanke være henvendt paa den anden Side af Havnen og i Forbindelse dermed særlig paa, at eventuelt alle Betingelser ere tilstede der for at forene Frilageret med Frilager.

Gulstein: Det er ikke min Hensigt at forlænge denne Diskussion, og jeg skal ikke komme ind paa de Betragtninger, der ere fremsatte om Sagen; men jeg finder mig dog foranlediget til at tage Ordet i Anledning af den høitærede Finansministers Bemærkning om, at det er derfor, at han har fremsat Lovforslaget, uden i dets § 3 eller noget andet Sted at kunne give større Garantier for, at Sagen virkelig vilde komme til at gaa i et bestemt Spor eller en bestemt Retning eller ikke medføre Udgifter, som ikke nu bestemt kunne overfløes, fordi han allerede nu vilde have en Erkjendelse fra Thinget af, at i dette Tilfælde kunde der anvendes Expropriation. Dette forekommer mig ikke at være en fyldestgørende Grund, thi den høitærede Minister maa dog erkjende, at et saadant Svar kan kun gives fra Thingets Side under den Forudsætning, at man bestemt ser, baade hvad der skal exproprieres, og hvilke Fordelle og Byrder den hele Sag vil medføre. Før kan Thinget ikke svare paa, om der skal exproprieres eller ikke. Der kan være al mulig Grund til f. Ex. at sige Ja til en Expropriation paa et Sted og overveieende Grund til at sige Nei til en Expropriation et andet Sted; thi det kommer an paa, hvilke Institutioner, hvilke Dele, hvilke Bygninger, hvilke Eiendomme det gaar ud over. Ligeledes kommer det økonomiske Spørgsmaal med i Betragtning. Medfører f. Ex. Expropriationen eller Oprettelsen af Frilageret ganske uforholdsmæssige Udgifter, og er der ikke nogen som helst Sandsynlighed for, at disse Udgifter kunne dækkes, saa kunne naturligvis ikke de Betragtninger gjøres gjældende, som vilde kunne gjøres gjældende under en modsat Forudsætning. Jeg forstaaar overordentlig vel, at det kan være behageligt for en Finansbestyrelse at have Expropriationsret, fordi den i et saadant Tilfælde lettere

vil kunne faae et Arrangement istand med Private end ellers. Jeg finder endog, at det kan være et berettigt Ønske fra en Finansbestyrelses Side; men paa den anden Side maa den meget ærede Finansminister erkjende, at det er overordentligt vanskeligt eller rettere umuligt for Thinget at give et Svar derpaa, saa længe det har saa lidt Oplysning om, hvad der tilsigtes, og hvilke Følger der ville komme ud af et saadant Lovforslag. Jeg tror derfor, at hvorvel det gjerne kan være, at den høitærede Minister kan være fuldkommen undskyldt ved Vanskelighederne ved de Forhandlinger, han har ført, idet han mulig ikke har mødt den Beløvilie og Hurtighed i Sagens Behandling, som han har ventet, er det paa Grund af det Faktum, at der foreligger et saa overordentlig lidet oplysende Materiale, meget vanskeligt for Rigsdagen at behandle Sagen. Forresten skal jeg bemærke, at der forekommer mig at være en ikke saa svag Forbindelse mellem Løblov og det foreliggende Lovforslag; thi en ny Tarif vil naturligvis kunne medføre, og, saavidt jeg erindrer, er det endog faktisk Tilfældet, Forandringer i Retten til at benytte Kreditoplag, og det vil maaske kunne medføre Forandringer i Indretningen af Frilagrene og give dem en forandret Betydning. Dette er imidlertid mindre væsentligt. Grunden hvorfor jeg mener, at disse Love staa i Forbindelse med hinanden, er den, at man er villigere til at bære et Offer for en Sag, naar man ser, at Sagen overhovedet kan fremmes; men naar man det Indtryk, at hele Behandlingen af vor Lødreform som af saamange andre Reformere er i et Spor, der kun fører dybere og dybere ind i et Uføre, saa har man heller ikke den Villighed til at gaa Offrenes og de finansielle Bevillingers Vej, som man ellers vilde have. Der bliver altsaa naturligvis en vis Forbindelse tilstede, som Ingen kan negte, og det undrer mig, at den overhovedet er bleven bestridt. — Jeg skal endnu blot gjentage min Anbefaling for Sagen, idet jeg tror, at Alle ere enige om, at den Tanke, der her er fremsat, er heldig, og at det er overordentlig ønskeligt, at den kan blive til Virkelighed; men jeg kan ikke se rettere, end at den er saa lidt forberedt og gennemført i Lovforslaget, at man desværre mere staaar overfor en Tanke end overfor et virkelig positivt Forslag.

Finansministeren (Gstrup): Naar det ærede Medlem udtalte, at man, sænd man vedtog en Expropriationslov, maatte vide, hvad der skulde exproprieres, saa tror jeg ialtsald ikke, at man hidtil har stillet denne Forordning, naar man har givet Expropriationslove. Jeg tror, at der i det foreliggende Forslag er meget ligesaa bestemt her paa, hvor Expropriationer skulle finde Sted, som der i alle Fernbanelove er peget paa, hvor Expropriationer skulle finde Sted. Man har, mig